

Ja, då är klockan 14, välkomna till dagens myndighetsgemensamma presskonferens om covid-19.

De som deltar idag är Johanna Sandwall, krisberedskapchef, Socialstyrelsen,

Johan Carlson, generaldirektör på Folkhälsomyndigheten

och Stefan Anering, enhetschef på MSB.

Efter presskonferensen har vi en frågestund.

Vi har också media med oss på länk, vi hinner med intervjuer enskilt sen.

Över till Johan Carlson.

-Tack, jag ska gå igenom det epidemiologiska läget, den globala, europeiska och den svenska situationen, och vad vi kan förhålla oss till i framtiden.

Ser man på världskartan är det som ni alla vet problematiskt på många håll.

Vi har en situation som av de amerikanska myndigheterna beskrivits som okontrollerbar.

Vi har många nya fall som tillkommer - vi har stater som haft lockdown, delstater också som har lättat på det, med ny smittspridning.

Vi har omfattande smittspridning i Brasilien och Indien.

Särskilt vill jag peka på de många utbrott i länder som med hjälp av kraftfulla åtgärder, lockdown, pressat tillbaka smittan och där man nu får många fler utbrott.

Vi ser det i Storbritannien och i norra Spanien, där man återgått till åtgärder.

Vi har också sett det i delstaten Victoria i Australien, vilket innebär att en stor del av Melbourne återgår till lockdown.

Vi ser en spridning i delar av Europa som inte haft så mycket av covid-19: Balkan.

I media har det beskrivits som en kraftig spridning i Kroatien, samt Serbien, så Grekland har stängt gränsen dit.

Tittar man på den svenska situationen så är den mer positiv just nu.

Vi har en ganska snabbt fallande tendens när det gäller positiva fall.

Allvarliga fall så har vi mycket lågt antal sådana.

När det gäller de milda fallen, bland personal eller provtagning hos de med milda symtom, så sjunker även det kraftigt, senaste dagarna.

Vi hade bara 283 anmälda fall senaste dygn, att jämföra med 1000 fall tidigare.

Det rullande medelvärdet är också nere på låga tal.

Det är inte till priset av en effekt av en försämrade provtagning, vi har snarare fler provtagna förra veckan än veckan dessförinnan.

Siffrorna presenteras idag eller imorgon.

Vi har alltså inte sjunkande antal provtagna.

När det gäller IVA-vårdade så är det samma tendens där, det sjunker.

Detta är inga exakta siffror utan ett rullande medelvärde - det närmar sig nu 5 nya fall i hela riket per dygn, som får intensivvård.

Antal avlidna visar samma tendens: Vi har idag tisdag, kanske är det underrapporterat, så vi får se mer i veckan, hur det varit senaste veckan, men fortfarande lågt antal avlidna.

Och en stadigt sjunkande kurva.

Med dessa positiva signaler så vill jag ändå säga att det här är effekten av att den sociala distanseringen, det fysiska avståndet upprätthålls och måste fortsätta göra det.

Vi får indikationer från semesterorter att det fungerar mindre väl där.

Mitt budskap är att för att denna positiva tendens ska fortgå måste vi hålla i detta.

Det är väldigt viktigt.

Vi har långsiktiga, enkla, tydliga regler för att hålla avstånd, hur man beter sig i olika sammanhang, på restauranger, badplatser.

Det är oerhört viktigt att alla håller i det - jag vänder mig till alla, ägare, ansvariga, och så vidare.

Vi har hjälp av kommuner, länsstyrelser som har att tillse hur detta hanteras.

Budskapet är - res ansvarsfullt, undvik trängsel och nära kontakt med personer du inte umgås vanligtvis. Skaffa inte nya kontakter, det får ni göra nästa år.

Undvik sociala sammanhang, som bröllop och begravningar. Vissa evenemang kan ställas in. Man ska undvika för stora evenemang.

Personer i riskgrupp måste extra noga följa råden. Där har vi förtydligande anvisningar för de som är antikroppspositiva.

Med enklare symtom ska man stanna hemma, håll avståndet och ha god handhygien.

Slut.

-Tack, Johan. En kort lägesrapport från Socialstyrelsens organisation med anledning av covid-19.

Totalt vårdas 400 i intensivvård, av de har 116 covid-19, vi ser samma sjunkande trend, väldigt positivt.

Detsamma gäller utanför intensivvården, på sjukhus vårdas 547 med covid-19.

Tillgängligheten är fortsatt god i intensivvård - 316 platser finns, nästan 34% tillgänglig kapacitet, positivt, vilket ger oss god förmåga att möta andra behov av vård.

Variationen i landet är fortsatt stor - kapaciteten varierar mellan 20 och 70%, men inte lika stor variation som vi såg under våren.

Drygt hälften av alla regioner rapporterar om förbättringar, från kort till lång sikt, däremot är den andra knappa hälften är små försämringar på lång och kort sikt, det gäller små och turistintensiva regioner som ser en oro för kommande veckorna.

Tack.

MSB stödjer de aktörer som hanterar pandemin. Vi bidrar till samordningen och kompletterar andras insatser. Vi försöker också blicka framåt för att säkerställa uthållighet och beredskap i hela samhället om läget skulle förändras eller ta andra vägar.

Jag kommer också säga något om Kantar Sifo som vi gjort tidigare, en enkätundersökning. Idag fokuserar vi på resandet i Sverige. Kantar Sifo har ställt frågor om människors uppfattningar och beteende sen 21 mars i år. Undersökningen fylls på varje dag.

Hittills har 11.000 personer svarat på enkäten. Den senaste rapporten finns på MSB.se.

Vi ser en liten ökning när det gäller resandet. Den här veckan svarade 45% att de kommer att resa en eller flera gånger inom Sverige. Då pratar vi om resor som är två timmar eller längre från hemmet. Det kan jämföras med 41% från förra veckan. Totalt har 2200 personer svarat på just den här frågan. Sen ser vi i statistik från Tillväxtverket om stigande antal gästnätter som tyder på att turism och resande i Sverige ökar. Enligt Folkhälsomyndighetens tidigare undersökningar så följer många människor myndigheternas rekommendationer. Men vi får också en del andra rapporter, som mina kollegor nämnt. Nu senast från länsstyrelsen i Kalmar Län som säger att det är trängsel i utomhusmiljöerna på Öland. Framförallt på gator och stränder. På campingar och restauranger fungerar det bra. Vi fortsätter därför att vädja till dig som rör dig utomhus bland folk i Sverige att hålla avstånd. Var hjälpsam och säg vänligt till om någon kommer för nära, så att vi kan hjälpas åt att hålla avstånd. Vi tycker också att det ska vara lätt att göra rätt. Därför är det viktigt att du som arrangör, verksamhetsansvarig eller resebolag underlättar för dina kunder att hålla avstånd. Därför finns det informationsmaterial på vår hemsida om man är verksamhetsansvarig, som man kan använda. Vi visar upp en del goda exempel på hur olika verksamheter löst uppgiften på ett bra sätt. Sedan igår finns materialet på engelska också. Pandemin har pågått länge.

Läget är fortfarande allvarligt, men sommar och semester kan göra att vi tappat fokus, så därför är det viktigt att vi håller nere smittspridning, så vården klarar att göra sitt jobb.

Det är viktigt att vi håller i och håller ut och följer rekommendationerna, så huvudbudskapet - följ rekommendationer, håll avstånd, på campingar, bad, restauranger, affärer, så man skyddar sig själv och andra.

Sedan vill vi tacka för att ni håller i och håller ut och är en del av lösningen.

-Då öppnar vi för frågor härinne.

-Från TT. Jag har en fråga till Johan Carlson:

Vi har pratat om att inflödet av nya patienter till intensivvård är lågt - få nya smittade.

Hur går det ihop med att färre följer rekommendationer, att fler är ute och reser, borde vi inte sett ökning av allvarliga fall?

-Ja, det är väl så att folk följer rekommendationer mer än vad enkäterna säger.

Vi gjorde en del prognoser inför sommaren som sa att resandet i sig inte ökar trycket på vården, eller risk för smittspridning.

Det är just den här distanseringsfrågan som gäller.

Uppenbarligen är det så att folk håller mycket på det regelverk som finns.

Men jag vill varna för att det inte är slut.

Vi har lång väg kvar att hantera.

Sedan släpar det lite efter.

Försämringarna vi ser kan vi se om en vecka.

Risken är störst i slutet av sommaren.

- Kan immunitet spela en roll? - Definitivt i de platser som drabbats värst, att vi har en mindre smittspridning. Det ger en positiv effekt på det sammantagna resultatet. Ja.

SvD: En fråga till Folkhälsomyndigheten om det öppna brevet som undertecknats av över 200 forskare där man skriver att synen som ni har på luftburen smittoöverföring är fel och att risken egentligen är mycket större. Hur ser ni på detta?

- Det är ju WHO:s syn man kritiserar i första hand. Det är ingen enkel matematik kring det här. Om det vore så att den luftburna smittan var det som drev det här så hade vi sett ett annat scenario - en spridning i rummet när vi står här. Det är uppenbart att det är en droppsmitta, men i vissa lägen och utrymmen kan man få något som påminner om aerosolsmitta, luftburen smitta, så är det viktigt - jag tror att man ska rikta in sig på de huvudsakliga smittvägarna i det här läget. Vi får se vad WHO svarar, men om man ska komma någonvart behöver man bestämma sig för några huvudriktningar.

- Ekot: Kan nya restriktioner komma att införas om smittspridningen ökar igen?

- Definitivt. Om vi får en besvärlig situation så får man naturligtvis fundera på åtgärder som kan vidtas. Framförallt har vi fått regeringen att titta på regionala åtgärder. Idag finns inte de möjligheterna att införa regionala restriktioner, med hjälp av lagstiftningen. Men i framtiden, framförallt i och med ett scenario som jag antydde - där vi har att räkna med klusterutbrott, som vi ser på kontinenten just nu, så finns det anledning att överväga mer regionala stängningar om det skulle behövas. Vi har uppgiften att titta på det.

Kanske ligger det inte framför oss just nu, men de närmsta åren kanske vi behöver en högre beredskap för utbrottssituationen.

- SVT: En fråga till Folkhälsomyndigheten. Från och med idag gäller nya föreskriften att sällskap på restauranger ska hålla minst en meters avstånd från varandra, och kommunen ansvarar. Har ni lagt märke till åtgärder här?

- Lagstiftaren har fått positiv respons på att det är tydligare. Och vi har mer tydlighet i hur lagstiftningen ska följas upp. Det har vi fått respons på.

- Aftonbladet: Jag vet inte riktigt vem jag ska rikta frågan till. Sofia Wallström på Inspektionen för vård och omsorg sa idag att under någon fas under pandemin skulle funnits instruktioner att inte göra individuella läkarbehandlingar på personer på äldreboenden. Har det varit känt för er och i så fall varför har man haft såna instruktioner?

- Nej, lagstiftningen har varit tydlig -det ska vara individuella bedömningar. Vi ser positivt på att man gjort den stora tillsynsinsatsen som är ett bra komplement till den styrning Folkhälsomyndigheten utövar. Man har tolkat eller tvingats göra undantag från regelverket och vi får tillsammans titta på vad och varför.

- En följdfråga från oss på TV4-nyheterna: Den individuella bedömningen har ju fallerat ibland enligt IVO:s rapport.

Då undrar jag hur ni ser på ert ansvar vad gäller riktlinjer. Om de kunde skrivits på ett annat sätt för att inte missuppfattas.

- Vi får se om det finns en sån återkoppling, men vi tycker att de är tydliga och har förtydligats under våren. Men jag har inte tagit del av hela granskningen och vet inte hur man själv uppfattat det i tillsynen. Vi får återkomma.

- Har du klart för dig hur man ändrat dem under pandemins gång?

- Föreskrifterna har varit tydliga, men vi har jobbat med att se till så de implementeras på rätt sätt. Vi har försökt vara tydliga i vår kommunikation i våra samverkansforum, vid pressträffar och där vi arbetar.

- Inga fler frågor här inne. Vi tar in de som är med digitalt.

Vi börjar med SR i Malmö, varsågod. Har vi med oss SR i Malmö?

Nej. Då går vi över till Hallandsposten.

-Jag har en fråga till Folkhälsomyndigheten.

Det gäller att man ju har modellerat för det ökande resandet som kan påverka smittspridningen, då har man för Hallands del, ett stort turistlän ett scenario som visar på stor smittspridning och därmed stor belastning på vården i augusti.

Ska man då som Region Halland rusta sig för denna stora belastning, eller hur tänker ni där?

-Ja, absolut måste vi rusta oss.

Nu måste vi som vi har försökt vara tydliga med idag, så är det inte över.

Och vi vet inte hur det utvecklas senare, det kan komma en annan utveckling, så det vi ska ta med oss våren är att vara bättre förberedda, flera myndigheter har nu fått uppdrag att se hur man kan vara så bra förberedd som möjligt för höstne.

-Har du fler frågor?

-Nej.

-Då går vi till GP.

-Jag är med, har två frågor till Folkhälsomyndigheten.

Den första har med fotboll att göra, i Allsvenskan fick Örebro kritik för att de... Bröt mot rutiner som man kommit överens om med Folkhälsomyndigheten, hur ser ni på det, blir det konsekvenser?

-Nej, vi är ingen sjukvårds- eller tillsynsmyndighet, men förutsätter att idrotten hanterar det inom ramen för sina egna ramverk.

-Hur ser ni på detta, då?

-Ja, det är naturligtvis olyckligt, att man har folk som mår illa som springer ut på planen, är vare sig lämpligt för dem eller deras motspelare.

Jag förutsätter att man från idrotten vidtar rätt åtgärder.

-Okej. En fråga till, det genomfördes ett test i Västra Götaland med tusentals personer, när kommer resultaten, hur har det testet gått?

-Ja, det är inte riktigt framme, så fort vi har resultaten återkommer vi med det.

-Kan vi gå vidare till Reuters?

-Hej! Jag har en fråga till Folkhälsomyndigheten.

När ni utökade testning för en månad sen så såg ni en kraftig ökning av fall, nu går fallen ner. Varför?

-Vår hypotes är att vi på grund av att man i regioner har kommit igång med testning så hade vi en testningsskuld, många hade insjuknat som då anmälde sig för testning.

Det är inte nödvändigtvis att de som har testat positivt i vecka 26 blivit sjuka då.

Man förhåller sig positivt 1-2 veckor, så detta var sannolikt en testningsskuld, vi ser nu ökning av testning och kraftigt sjunkande antal fall positiva.

Även i Stockholm.

Sannolikt var det ett berg vi behövde beta av, WHO gav också intryck av att vi hade en galopperande smittspridning, vilket vi förklarade, vår bedömning där tycks stå sig bra.

Vi har fortsatt sjunkande nivåer, under de som diskuterats angående att besöka andra länder.

Vi närmar oss nivåer som andra länder tycker är acceptabla.

-Vad kan man säga om smittspridning i Sverige i stort, hur skulle du beskriva den?

-Ja, som avtagande, men att den fortfarande finns. I huvudsak är det bland de med lindrig sjukdom, små, ringa symtom, nästan inga alls, som man kan beskriva som "vanligt sjuk", vilket är bekymmersamt ur hänseendet att det här gäller att iaktta distansering, har man lite ont i huvudet eller annat så är man nog sjuk i covid-19, då ska man hålla sig hemma och borta.

Detta måste hamras in - trots få allvarliga fall så innebär en större pool av milda fall en större risk för riskgrupp, men uppenbarligen vidtar riskgrupperna stor försiktighet.

Men det vore olyckligt med en ny stigande smittspridning i samhället, så även ni med milda symtom måste betänka att det kan vara allvarligt för andra, t o m kan leda till död.

-En sista fråga om det går.

Jo, det har ofta beskrivits att vi har klarat den del av uppdrag som gäller att vården orkar med.

Men om man lyssnar på rapporten från IVO där det verkar som att många äldre borde fått vård aldrig lades in - hur påverkar det bilden av att vi har klarat vården? När många av de borde kommit till vården?

Det är för tidigt för mig att svara på frågan eftersom jag inte fått ta del av tillsynsrapporten. Det är viktigt att titta på vilka av boendena som vidtagit andra åtgärder och vad det fått för konsekvenser. Men vad jag förstått har man gått vidare till att granska journaler och beslutsfattande. Det är i den typen av granskningar som svaren kan komma fram.

- Niklas, är du med och vill ställa någon fråga? Du får nog unmuta dig.

Nej, det går inte. Då provar vi med German Radio.

- Hej. Jag har en fråga. Tyska radion vill gärna rapportera om vad utlandet tycker om den tyska covid-19-appen och jag vill veta om ni tror att appen är ett bra instrument för att minska smittspridning.

- Du kanske kan ta om din fråga, Sofie?

- Jag uppfattade den men känner inte till den och har ingen kommentar.

- Okej. En fråga till. Ni har bestämt er att inte utveckla en app här i Sverige. Varför har ni inte gjort det? - Nej, det har vi inte. Vi bestämde oss i det skedet när det här projektet MSB-projektet, att det inte kändes lämpligt. Vi tittade gemensamt att göra det. Om man kommer in i ett lugnt smittspridningsläge som är stillastående, så har man att förbereda sig på utbrott och då är vi i ett läge där vi behöver fundera på alla typer av tekniska utvecklingar för att hitta fram. Antingen appar eller övervaka nätet som vi gör med influensa, vissa sökord och så vidare. Det är inte så att vi avvisat den frågan för all framtid, utan tvärtom så tittar vi på de möjligheter till tekniska lösningar som finns. På det viset skulle vi gärna närmre studera den tyska appen. Men jag själv har inte någon djup kunskap i det. Men medarbetare har tittat på det.

- Tack. Tv4 hade en fråga här inne igen.

- Hej, jag hade en fråga till Johan. 283 smittade senaste dygnet. Jag undrar om ni har någon uppfattning om hur stort mörkertalet är nu.

Från början pratade man om ett mörkertal om hur många positiva totalt vi hade i förhållande till testade, man pratade om 99 - sen reviderade man det till 75 och sen hörde jag 45. Vet ni var vi befinner oss just nu?

- Det är svårt att veta. Testningsfrekvensen har gått upp vilket innebär att mörkertalet minskar, sen har vi en kraftigt fallande positivitet i testningarna. Det är färre positiva per testade de senaste dagarna. Det gör att man har att anta att vi fångar fler - vi tar fler tester per positiva, vilket gör att mörkertalet minskar.

Jag vågar inte ge en siffra, möjligen när man får viss stabilitet i siffrorna. Men det är klart att det är mångfaldt större. Vissa länder har 100.000 och sen tusentals avlidna, då ser man att det förstås inte matchar.

- Kan det ligga runt 30-40 procent?

- Det kan jag tänka mig, men vill inte ge några siffror.

- Då är vi klara här och ska fortsätta med individuella intervjuer utomhus. Johan kommer vara där också.

Vi börjar med SVT och Ekot som sänder live. Varsågod.